

ZUS DLA CIEBIE

Magazyn informacyjny dla klientów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

67-letni rzecznik?

Mało kto sobie to dziś uświadamia, ale rzecznik prasowy ZUS-u, który tyle Państwu mówi o wysokości emerytur, też będzie się musiał zmierzyć z wcześniejszym czy późniejszym zakończeniem aktywności zawodowej – mówi Jacek Dziekan, rzecznik prasowy ZUS.

str. 2

Opieka nad chorymi dziećmi, rodzicami i dziadkami.

W związku ze sprawowaniem opieki nad chorym członkiem rodziny ubezpieczony ma prawo ubiegać się o zasiłek opiekuńczy. Zasiłek ten wypłacany jest przez ZUS albo przez zakład pracy.

str. 2

Kapitał początkowy istotny także za granicą.

Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., które nie mieszkają w Polsce, ale spełniają warunki do uzyskania polskiej emerytury, mogą się o nią ubiegać. Ważną częścią emerytury może być kapitał początkowy. Warto już teraz złożyć w ZUS wniosek o jego naliczenie – mówi Andrzej Szybkie, wicedyrektor Departamentu Rent Zagranicznych w Centrali ZUS.

str. 3

Skorzystajmy na dłuższym życiu

Dzięki korzystnym zmianom cywilizacyjnym żyjemy coraz dłużej. Postęp medycyny połączony z większą świadomością i troską ludzi o własne zdrowie przyniósł pozytywne rezultaty.

Mężczyzna, który przechodzi na emeryturę w 65 roku życia, statystycznie dożywa obecnie 80,1 roku. Kobieta, która decyduje się na emeryturę jako sześćdziesięciolatka, statystycznie dożywa 83,5 roku. A jeszcze w roku 1990, czyli nieco ponad 20 lat temu, mężczyźni w wieku 65 lat statystycznie dożywali 77,4 roku, a kobiety w wieku 60 lat – 80,0 lat.

Prognozy demograficzne przewidują, że nasze życie nadal będzie się wydłużać (wykres). Relacja okresu pracy do okresu pobierania emerytury została zachwiana, co oznacza, że potrzeba więcej środków na wypłatę świadczeń.

Jednocześnie rodzi się mniej dzieci, co w efekcie powoduje, że maleje liczba osób pracujących i płacących składki na ubezpieczenie emerytalne w stosunku do liczby osób na emeryturze, których świadczenia są finansowane w części przez pracujących, a w części z kredytów zaciągniętych przez nasze państwo (tabela poniżej).

	UBEZPIECZENI	EMERYCI
2015	14 069 000	5 118 000
2020	13 601 000	5 936 000
2030	12 819 000	6 610 000
2040	11 957 000	7 142 000
2050	10 395 000	8 018 000
2060	9 281 000	7 914 000

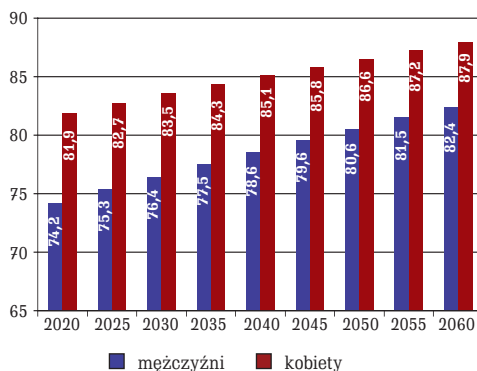
Te dwie tendencje powodują, że mamy wybór albo niskie emerytury, albo zadłużenie naszych dzieci i ryzyko niewypłacalności.

Od lat 90 prawie wszystkie kraje UE, ale także USA, Japonia i Kanada podnoszą wiek emerytalny w odpowiedzi na narastający kryzys systemów emerytalnych.

Stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego

Dla pełniejszego zrównoważenia czasu pracy i czasu pobierania emerytury potrzebne jest stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego. Takie rozwiązanie spowoduje, że pracując i odkładając składki nieco dłużej niż dotychczas, należycie przygotowujemy się do życia na emeryturze.

Prognozowane średnie dalsze trwanie życia zerolatków w latach 2020-2060

Podnoszenie wieku emerytalnego będzie procesem rozłożonym na lata. Według rozpatrywanego projektu ustawy, począwszy od 2013 roku co kwartał będzie przybywać jeden miesiąc pracy (tak więc łącznie w ciągu roku wiek emerytalny podniesie się o 4 miesiące). Docelowy wiek emerytalny będzie dotyczyć mężczyzn w roku 2020, a kobiet w 2040 r.

Od czego zależy wysokość naszej emerytury?

Emerytura uzależniona jest od sumy kwot składek ubezpieczeniowych (w ten sposób gromadzimy kapitał), opłacanych w okresie naszej całej aktywności zawodowej:

- Kapitał (czyli suma składek) rośnie wraz z kolejnymi wpłacanymi składkami – czyli im dłużej pracujemy, tym kapitał jest większy,
- Gromadzony kapitał na koncie emerytalnym podlega co roku waloryzacji,
- Emerytura obliczana jest w ten sposób: suma uzbieranych i zwaloryzowanych składek dzielona jest przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (liczbę miesięcy, które średnio spędzimy na emeryturze).

Podniesienie wieku emerytalnego spowoduje, że emerytury będą wyższe dzięki:

- wydłużeniu okresu naszej aktywności zawodowej – co oznacza większą kwotę składek na koncie emerytalnym,
- dodatkowym waloryzacji konta ze względu na to, że odsunęliśmy w czasie moment przejścia na emeryturę (w przypadku kobiet przez 7 dodatkowych lat, w przypadku mężczyzn przez 2 lata).

ZUS patronem akcji: emerytura na koncie bankowym

Zakład patronuje akcji dotyczącej zachęcania świadczeniobiorców do korzystania z bezgotówkowej formy pobierania emerytury lub renty. W rozpisany przez ZUS konkursie na najlepszy projekt z tego zakresu, wyłoniono dwóch laureatów – Bank PEKAO S.A. oraz Konsorcjum Banku Pocztowego S.A. i Poczty Polskiej S.A. Ich projekty wyróżniły się wysokim stopniem rozpoznania potrzeb emerytów i rencistów oraz zawierały ciekawe propozycje w zakresie specyfiki produktu, obsługi klienta oraz działań marketingowych. Obie propozycje spełniły również postawione przez ZUS warunki: braku opłaty za prowadzenie rachunku bankowego i opłaty za wydanie karty do konta.

Obecnie 59% emerytów i rencistów otrzymuje świadczenia na rachunki bankowe. W ciągu ostatnich lat nastąpił wyraźny wzrost wskaźnika ubankowienia polskich emerytów (w 2005 roku odsetek korzystających z rachunku bankowego wynosił 44,5%), ale Polska pod tym względem wciąż goni większość krajów UE.

Akcja, której patronuje ZUS, prowadzona niezależnie przez dwa podmioty bankowe, ma na celu pokazanie potencjalnym klientom korzyści płynących z posiadania rachunku bankowego wraz z kartą płatniczą.

Oferty dotyczące rachunków zostały tak przygotowane, aby maksymalnie sprostać potrzebom świadczeniobiorców: bezpłatne otwarcie i prowadzenie rachunków przez dwa lata, proste procedury towarzyszące ich założeniu.

Przedstawiciele banków, którzy informują o korzyściach płynących z posiadania rachunków bankowych, można spotkać w placówkach ZUS.

Jacek Dziekan
Rzecznik prasowy
ZUS

67-letni rzecznik?

Mało kto sobie to dziś uświadamia, ale rzecznik prasowy ZUS-u, który tyle Państwu mówi o wysokości emerytur, też będzie się musiał zmierzyć z wcześniejszym czy późniejszym zakończeniem aktywności zawodowej. Mam blisko czterdzieści lat i wchodzę w skład pokolenia, którego tak naprawdę dotyczy kwestia podniesienia wieku emerytalnego.

Nie można być 67-letnią baletnicą, nie można być 67-letnim piłkarzem ani pilotem. A czy można być 67-letnim rzecznikiem prasowym? Teoretycznie można, ale czy ktoś z Państwa wyobraża sobie seniora ganiającego po stacjach telewizyjnych i radiowych, który udziela wywiadu za wywiadem? Znam odpowiedź. Ale czy to, że ani Państwo, ani ja nie wyobrażamy sobie takiej sytuacji, oznacza, że nie mogę pracować do 67 roku życia? Rzecznik prasowy ZUS-u nie musi być całe życie rzecznikiem, baletnica nie musi całe życie tańczyć, piłkarz grać, a pilot latać. Ja nie szykuję się na „rzecznikowanie” nawet do pięćdziesiątki. Nie zaczynałem swojej kariery zawodowej od rzecznika prasowego i nie muszę na stanowisku rzecznika skończyć. Wszak ktoś musi uczyć przyszłe pokolenia ludzi od public relations, ktoś musi się podjąć edukacji z zakresu ubezpieczeń społecznych. Ostatecznie mogę też pomyśleć o jakimś własnym biznesie. Trudno mi zaś sobie wyobrazić siebie jako wyłączonego z aktywności przez blisko 20 lat, bo zgodnie z prognozą Eurostatu tyle życia czeka mnie, gdy osiągnę już 65 lat. Człowiekowi, który całe życie był aktywny, łatwiej przyjdzie wygaszać swoją aktywność powoli, nawet do siedemdziesiątki niż drastycznie w wieku 65 lat przestać robić cokolwiek. Widzę to nawet po członkach mojej rodziny w wieku emerytalnym, którym w większości na emeryturę wcale nie tak spieszo.

Z drugiej strony patrząc – mam trzy córki, więc teoretycznie ma kto mnie na starość utrzymywać. Nie czułbym się jednak najlepiej, gdyby to one w momencie swojego życiowego startu w dorosłość musiały już myśleć, jak utrzymać rodziców. Co więcej – to ja chciałbym im pomóc. Tymczasem, gdy popracuję choćby tylko dwa lata dłużej niż te dzisiejsze 65 lat, to moja osobista emerytura wzrośnie o jakieś 20 proc.

Opieka nad chorymi dziećmi, rodzicami i dziadkami

W związku ze sprawowaniem opieki nad chorym członkiem rodziny ubezpieczony ma prawo ubiegać się o zasiłek opiekuńczy. Zasiłek ten wypłacany jest przez ZUS albo przez zakład pracy.

Prawo do zasiłku opiekuńczego przysługuje osobie, która sprawuje opiekę nad chorym dzieckiem, a także nad chorym małżonkiem, rodzicami, teściami, dziadkami, wnukami oraz rodzeństwem. Aby uzyskać prawo do tego zasiłku, osoba sprawująca opiekę i chory członek rodziny muszą pozostawać we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres sprawowania opieki.

Do tego świadczenia mają prawo wszystkie osoby objęte ubezpieczeniem chorobowym, obojętnie czy dobrowolnie.

W ciągu roku ubezpieczony ma prawo do zasiłku opiekuńczego przez okres do 60 dni z tytułu sprawowania opieki nad chorym dzieckiem w wieku do lat 14. Natomiast z tytułu opieki nad dzieckiem w wieku powyżej 14 lat albo innym chorym członkiem rodziny, zasiłek opiekuńczy przysługuje do 14 dni w roku kalendarzowym. Łączny okres pobierania zasiłku opiekuńczego z powodu opieki nad chorym dzieckiem w wieku do 14 lat oraz nad dzieckiem starszym, a także innymi chorymi członkami rodziny nie może w ciągu roku kalendarzowego przekroczyć

60 dni – niezależnie od liczby członków rodziny wymagających opieki i od liczby członków rodziny uprawnionych do zasiłku opiekuńczego.

Zasiłek opiekuńczy przysługuje pod warunkiem, że w gospodarstwie domowym nie ma innych członków rodziny mogących zaopiekować się chorym.

Podstawowym dokumentem stanowiącym podstawę do wypłaty zasiłku opiekuńczego z tytułu sprawowania opieki nad chorym dzieckiem lub członkiem rodziny jest zaświadczenie lekarskie wystawione na druku ZUS ZLA. Ubezpieczony występujący o wypłatę zasiłku składa również wnioski do uzyskania zasiłku opiekuńczego na druku ZUS Z-15. Jeżeli zasiłek wypłacany jest przez ZUS, do jego wypłaty niezbędne jest zaświadczenie płatnika składek wystawione na druku ZUS Z-3 – w przypadku pracowników – albo ZUS Z-3a – w przypadku pozostałych ubezpieczonych. Pozostawanie z chorym członkiem rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym w okresie sprawowania nad nim opieki ubezpieczony dokumentuje oświadczeniem.

Kalendarium ZUS (www.zus.pl/kalendarium)

Kwiecień 2012

03.04.2012 r.	Gnieźnieńskie Powiatowe Targi Pracy w auli I Liceum Ogólnokształcącego. Organizator: II Oddział ZUS w Poznaniu
03.04.2012 r.	Szkolenie dotyczące preferencyjnych zasad opłacania składek ubezpieczeniowych. Organizator: Oddział ZUS w Legnicy
04.04.2012 r.	Szkolenie podstawowe z zakresu obsługi programu „Płatnik”. Organizator: I Oddział ZUS w Warszawie
05.04.2012 r.	Termin opłacania składek za marzec 2012 r. – jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe
05.04.2012 r.	Złotoryja – szkolenie na temat prawa do zasiłku chorobowego. Organizator: Oddział ZUS w Legnicy
10.04.2012 r.	Termin opłacania składek za marzec 2012 r. – osoby opłacające składkę wyłącznie za siebie
11.04.2012 r.	Szkolenie z zakresu obsługi programu „Płatnik”. Organizator: Oddział ZUS w Zielonej Górze
12.04.2012 r.	Szkolenie dotyczące zasad udzielania ulg i umorzeń należności z tytułu składek. Organizator: III Oddział ZUS w Warszawie
12.04.2012 r.	Bolesławiec – szkolenie z zasad rozliczania świadczeń w związku z osiągnięciem przychodów. Organizator: Oddział ZUS w Legnicy
16.04.2012 r.	Termin opłacania składek za marzec 2012 r. – pozostali płatnicy
16.04.2012 r.	Szkolenie dotyczące postępowania wobec płatników składek weryfikujących dokumenty rozliczeniowe za dany rok; zmiany w przetwarzaniu danych identyfikacyjnych na kontach ubezpieczonych. Organizator: Oddział ZUS w Legnicy
17.04.2012 r.	Szkolenie z zasad podlegania ubezpieczeniom i opłacania składek przez prowadzących działalność. Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa dla właścicieli firm. Organizator: Oddział ZUS w Bydgoszczy
20.04.2012 r.	Szkolenie na temat postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe oraz zasad rozliczania świadczeń w związku z osiągnięciem przychodów. Organizator: Oddział ZUS w Gdańsku
20.04.2012 r.	Szkolenie dla płatników składek dotyczące zasad ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Organizator: Oddział ZUS w Opolu

Kapitał początkowy istotny także za granicą

Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., które nie mieszkają w Polsce, ale spełniają warunki do uzyskania polskiej emerytury mogą się o nią ubiegać. Ważną częścią emerytury może być kapitał początkowy. Warto już teraz złożyć w ZUS wniosek o jego naliczenie – mówi Andrzej Szybkie, wicedyrektor Departamentu Rent Zagranicznych w Centrali ZUS.

Jak wiele osób zamieszkałych za granicą nie zgłosiło jeszcze wniosku o ustalenie kapitału początkowego?

Trudno powiedzieć. Polacy od wielu lat wyjeżdżają na stałe za granicę, zarówno przed 1999 r., czyli rokiem reformy emerytalnej w naszym kraju, jak i potem. Również cudzoziemcy niejednokrotnie pracowali w Polsce przed 1999 r., a potem wracali do swoich ojczyzn.

A czy koniecznie osoby te muszą mieć ustalony kapitał początkowy?

Mają do tego prawo i leży to w ich interesie. Osoby zamieszkałe za granicą urodzone po 31 grudnia 1948 r., które przez jakikolwiek okres podlegały ubezpieczeniu społecznemu w Polsce przed 1 stycznia 1999 r., mogą zgłaszać do ZUS wnioski o ustalenie kapitału początkowego, podobnie jak osoby zamieszkałe na stałe w Polsce spełniające te warunki. Ustalenie kapitału początkowego jest im potrzebne do późniejszego przyznania przez ZUS emerytury ze zreformowanego systemu.

A kogo dotyczy zreformowany system emerytalny?

Dotyczy osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracowały i podlegały ubezpieczeniu społecznym w Polsce, które przejdą na emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym. Od osób ubiegających się o nową emeryturę nie wymaga się udowodnienia stażu pracy, czyli określonej liczby lat zatrudnienia, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do osób nieobjętych reformą, uzyskujących emeryturę na tzw. starych zasadach.

Nowa emerytura zależy od środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym w ZUS, czyli od składek zapisanych w tzw. I filarze od 1999 r., ale również kwoty kapitału początkowego ustalonego za okresy ubezpieczenia sprzed 1999 r. Wartość tych środków jest waloryzowana. Świadczenie ustala się poprzez podzielenie tych środków przez tzw. średnie dalsze trwanie życia. Tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn ogłasza co roku Prezes GUS.

Polacy zamieszkali za granicą mogą również ubiegać się o emeryturę ze zreformowanego systemu?

Polacy i cudzoziemcy zamieszkali za granicą, którzy pracowali w naszym kraju, mają co do zasady takie same prawa do emerytury ze zreformowanego systemu jak osoby stale mieszkające w Polsce. Uprawnienia emerytalne – zarówno w nowym systemie emerytalnym, jak i w starym – nie są uzależnione od obywatelstwa wnioskodawcy. Do uzyskania prawa do emerytury z ZUS nie jest przeszkodą również zamieszkiwanie na stałe poza granicami Polski.

Przypomnijmy: czym jest kapitał początkowy?

Ustawodawca polski zdecydował, że osoby które pracowały w naszym kraju przed 1999 r. będą miały jednorazowo dopisaną, w formie skapitalizowanej, kwotę odpowiadającą wartości ich okresów pracy przypadających przed 1999 r. Ta wartość to kapitał początkowy. Jest on wyliczany tylko osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., które podlegały ubezpieczeniu społecznemu w Polsce przed 1 stycznia 1999 r. Innymi słowy: kwota kapitału mówi nam, ile warte są okresy naszego ubezpieczenia przypadające przed 1999 r., czyli przed reformą emerytalną.

A co z emeryturą osób urodzonych po 1948 r., które wyjechały za granicę jeszcze przed 1999 r. i nie opłacały składek po 31 grudnia 1998 r.?

Przyszła emerytura tych osób zostanie obliczona wyłącznie na podstawie kwoty kapitału początkowego.

Czy można coś zyskać w zakresie kapitału początkowego dzięki umowom międzynarodowym?

Są dwie podstawowe korzyści, które dają umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym oraz prawo unijne.

Pierwsza – posiadanie okresów ubezpieczenia bądź zamieszkania za granicą w państwach, z którymi Polskę łączą umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, może spowodować korzystniejsze wyliczenie podstawy wymiaru kapitału początkowego. Okresy zagraniczne z tych państw podlegają pominięciu przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, co może pozwolić znaleźć 10 lat kalendarzowych (kolejnych, ale z pominięciem pełnych lat ubezpieczenia za granicą), w których osiągnęte były zarobki

w Polsce. Pojawienie się w karierze zawodowej okresów zagranicznych może w niektórych przypadkach skutkować uzyskaniem korzystniejszego wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Kolejna korzyść dotyczy sytuacji, gdy umowa przewiduje przejmowanie w ciężar polskiej emerytury okresów ubezpieczenia lub zamieszkania za granicą krótszych niż wymiar określony w umowie. Tak jest w prawie unijnym i niektórych umowach o zabezpieczeniu społecznym. Przykład: jeśli instytucja austriacka odmówi prawa do emerytury z powodu posiadania w Austrii okresu ubezpieczenia wynoszącego 5 miesięcy, to – o ile jest to okres sprzed 1 stycznia 1999 r. – ZUS zwiększy kwotę kapitału początkowego o wartość tego okresu. Innymi słowy, wliczy ten okres do kapitału analogicznie jak polski okres składkowy lub nieskładkowy. Tym samym wyższa będzie przyszła polska emerytura.

Warto więc, zgłaszając wniosek o ustalenie kapitału początkowego, poinformować ZUS o okresach ubezpieczenia lub zamieszkania za granicą.

Gdzie osoby zamieszkałe za granicą mają złożyć wniosek o ustalenie kapitału początkowego?

Wniosek ten należy przekazać do oddziału ZUS ostatniego miejsca zamieszkania w Polsce. Osoby zamieszkałe za granicą w państwach, z którymi Polska zawarła umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, składają wniosek o ustalenie kapitału początkowego w odpowiedniej, wyznaczonej jednostce ZUS. Wykaz właściwych jednostek znajduje się na stronie internetowej www.zus.pl. We wniosku koniecznie trzeba podać aktualny adres zamieszkania za granicą oraz adres ostatniego zamieszkania w Polsce przed wyjazdem. Do wniosku o ustalenie kapitału początkowego (druk ZUS Kp-1) należy dołączyć dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe przebyte w Polsce, czyli świadectwa pracy, legitymacje ubezpieczeniowe, zaświadczenia dotyczące osiąganych zarobków na druku ZUS Rp-7. W przypadku posiadania okresów ubezpieczenia za granicą w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach EFTA (Norwegia, Islandia, Liechtenstein, Szwajcaria) do wniosku o kapitał początkowy należy dołączyć formularz E 207 PL, zaś jeśli ma się okresy ubezpieczenia w innych państwach, z którymi Polskę łączą umowy o zabezpieczeniu społecznym – informacje o tych okresach należy zamieścić w formularzu ZUS Rp-6 załączonym do druku ZUS Kp-1.

Rozmawiała Aleksandra Bełkowska

ZUS radzi

Ekspersi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są do Państwa dyspozycji. W tej rubryce odpowiadamy na zadawane przez Państwa pytania.

Jestem rencistą. W maju kończę 65 lat. Czy dostanę emeryturę bez konieczności składania wniosku?

Nie musi Pan składać do ZUS wniosku o emeryturę. Z chwilą ukończenia wieku emerytalnego nabywa Pan prawo do emerytury z urzędu i taka zamiana odbywa się automatycznie. W praktyce wygląda to tak, że mężczyźni, który ukończył 65 lat ZUS naliczy emeryturę zamiast dotychczasowej renty i poinformuje go o tym decyzją.

Jestem uprawniony do emerytury obliczonej na nowych zasadach. Czy w przypadku mojej śmierci żona otrzyma rentę rodzinną?

Renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85 proc. świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, tj. emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Stanowi o tym art. 73 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skoro zatem jest Pan uprawniony do emerytury, to niezależnie od tego, czy jej wysokość została ustalona na „starych” czy „nowych” zasadach, w razie śmierci żona będzie otrzymywała rentę rodzinną w wysokości 85 proc. kwoty Pana świadczenia. Oczywiście pod warunkiem, że będzie spełniała warunki do uzyskania prawa do renty rodzinnej.

Mój brat miał wypadek w pracy. Jak się później okazało, był pod wpływem alkoholu. Czy dostanie świadczenie z ZUS-u tzn. odszkodowanie?

Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują, jeżeli wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Świadczenia nie przysługują także wtedy, gdy ubezpieczony, będąc w stanie nietrzeźwym lub

pod wpływem środków odurzających albo substancji psychotropowych, przyczynił się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku.

Regulacje te nie dotyczą członków rodziny pracownika (ubezpieczonego), którzy nawet w takich przypadkach zachowują prawo do świadczeń.

W czasie pracy uległem wypadkowi. Prowadzę jednoosobową działalność gospodarczą, nie wiem, kto ma mi sporządzić protokół wypadkowy.

Osoba prowadząca działalność gospodarczą zgłasza wypadek w placówce Zakładu, właściwej ze względu na miejsce prowadzenia działalności. ZUS ustala okoliczności i przyczyny wypadku. Po ich ustaleniu – nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o wypadku – ZUS sporządza kartę wypadku (a nie protokół). Poszkodowany lub członek jego rodziny może zgłosić uwagi i zastrzeżenia do ustaleń zawartych w karcie.

DANE PODSTAWOWE

Minimalne wynagrodzenie za pracę:	
— w 2012 r.	1500,00 zł
Przeciętne wynagrodzenie:	
— w I kwartale 2011 r.	3466,33 zł
— w II kwartale 2011 r.	3366,11 zł
— w III kwartale 2011 r.	3416,00 zł
— w IV kwartale 2011 r.	3586,75 zł
Prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 2012 r.	3526,00 zł

SKŁADKI

Minimalna wysokość składek za marzec 2012 r. (ub. emerytalne, rentowe i chorobowe):	
1. przy 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia:	134,87 zł
2. przy 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego:	634,05 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne (dla 1 i 2)	254,55 zł
Składka na Fundusz Pracy (dla 2) – co najmniej	51,83 zł
Składka na ubezpieczenie wypadkowe (dla 1 i 2)	od 0,67%
	do 3,33% p.w.

ZASIŁKI

Zasiłek pogrzebowy od 1 marca 2011 r.	4000,00 zł
---------------------------------------	-------------------

EMERYTURY I RENTY

Minimalne:	
— emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	799,18 zł
— renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	613,38 zł
— renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	959,02 zł
— renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową	736,06 zł
Dodatki do emerytur i rent	
— dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie	195,67 zł
— dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji	293,51 zł
— dodatek dla sieroty zupełnej	367,79 zł

EMERYTURY I RENTY

Dodatki do emerytur i rent	
— dodatek kombatancki	195,67 zł
— dodatek kompensacyjny	29,35 zł
— świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	od 9,81 zł do 195,67 zł
— świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	od 9,81 zł do 195,67 zł
Renta socjalna po waloryzacji	682,67 zł
Renta socjalna przyznana po raz pierwszy od 1 marca 2012 r.	671,31 zł
Świadczenie przedemerytalne	938,25 zł
Kwota bazowa <i>(przeciętne wynagrodzenie pomniejszone o kwotę składek na ubezpieczenia społeczne)</i>	2974,69 zł
Kwoty przychodu powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczeń rencistów i wcześniejszych emerytów	
70% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego:	
od 1 czerwca do 31 sierpnia 2011 r.	2426,50 zł
od 1 września do 30 listopada 2011 r.	2356,30 zł
od 1 grudnia 2011 r. do 29 lutego 2012 r.	2391,20 zł
od 1 marca do 31 maja 2012 r.	2510,80 zł
130% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego:	
od 1 czerwca do 31 sierpnia 2011 r.	4506,30 zł
od 1 września do 30 listopada 2011 r.	4376,00 zł
od 1 grudnia 2011 r. do 29 lutego 2012 r.	4440,80 zł
od 1 marca do 31 maja 2012 r.	4662,80 zł